

provincie
groningen

bezoekadres: Martinierkhof 12

postadres: Postbus 610
9700 AP
Groningen

algemeen telefoonnr: 050 316 49 11

algemeen faxnr: 050 316 49 33

www.provinciegroningen.nl
info@provinciegroningen.nl

Richtlijnen voor de reikwijdte en het detailniveau en voor het milieueffectrapport voor de Ontwikkeling Ecologische Hoofdstructuur Westerwolde

Opgesteld door Gedeputeerde Staten van
Groningen

februari 2008

GEDEPUTEERDE STATEN

1. INLEIDING

Vanaf 1998 tot op heden zijn wij bezig (geweest) met planvorming alsmede -uitvoering om te komen tot de ontwikkeling van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) Westerwolde. De planvormende kant van dit natuurontwikkelingsinitiatief moet uiteindelijk leiden tot wijziging van bestemmingsplannen van de gemeenten Vlagtwedde en Stadskanaal, alsmede tot een nieuwe bestemmingsplan buitengebied van de gemeente Bellingwedde. Dit betreft het plan-m.e.r. deel van dit initiatief, omdat deze bestemmingsplannen het kader vormen voor de vergunningverlening op grond van de Ontgrondingenwet.

Gelijktijdig met dit plan-m.e.r. initiatief wordt ook een besluit-m.e.r. procedure doorlopen vanwege de vergunningverlening op grond van de Ontgrondingenwet. Het is met name vanwege de ontgrondingen dat er sprake is van een m.e.r.-plicht.

Aangezien er al uitvoeringswerkzaamheden in gang zijn gezet, moet deze m.e.r.-procedure vooral ook gezien worden als onderdeel van de evaluerende planvorming. De plan- en besluit-m.e.r. resultaten kunnen in één document (MER) worden gepresenteerd.

Bij brief van 15 november 2007 hebben wij de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid gesteld advies uit te brengen over de richtlijnen voor het milieueffectrapport.

De m.e.r. procedure nam een aanvang met de kennisgeving van de startnotitie en de Notitie Reikwijdte en detailniveau in het Dagblad van het Noorden, editie Oost, op 17 november 2007.

Op 22 januari 2008 heeft de Commissie voor de m.e.r. een mondelinge toelichting gekregen over het initiatief.

Vervolgens hebben wij (gedateerd 5 februari 2008, rapportnummer 2018-36) het advies van de Commissie voor de m.e.r. ontvangen.

De richtlijnen dienen in aanvulling op de Startnotitie en de Notitie Reikwijdte en Detailniveau te worden gelezen.

2. HOOFDPUNTEN VAN DE RICHTLIJNEN

Wij beschouwen de volgende punten als essentiële informatie in het milieueffectrapport. Dat wil zeggen dat het MER onvoldoende basis biedt voor het meewegen van het milieubelang in de besluitvorming, als de volgende informatie over dit project ontbreekt:

- een heldere doelformulering (zo nodig per deelgebied) met annex een beargumenteerd maatregelenpakket;
- een hydro-ecologische analyse;
- de gevolgen voor natuur en landschap.

3. LEESWIJZER

Wij zijn met twee notities gekomen, te weten: Notitie Reikwijdte en Detailniveau, planMER ontwikkeling Ecologische Hoofdstructuur Westerwolde ten behoeve van de vaststelling van de verschillende bestemmingsplanwijzigingen; alsmede de Startnotitie, projectMER ontwikkeling Ecologische Hoofdstructuur

Westerwolde ten behoeve van de vergunningverlening op grond van de Ontgrondingenwet.

In de volgende hoofdstukken geven wij meer in detail weer welke informatie in het MER moet worden opgenomen.

4. ACHTERGROND EN BESLUITVORMING

4.1 Achtergrond, probleemstelling en doel

Beschrijf in het MER de achtergronden van het initiatief en welke problemen opgelost zullen worden met deze planvorming.

Formuleer in het MER concrete en toetsbare doelen ten aanzien van:

- a) de te ontwikkelen (natuur)kwaliteiten binnen de EHS;
- b) abiotische randvoorwaarden om deze (natuur)kwaliteiten te realiseren (welke eisen worden daarbij gesteld aan de waterkwaliteit; wat zijn de eisen met betrekking tot de waterkwantiteit: waterpeilen (fluctuaties in) grondwaterstanden, optreden van inundatie, voorkomen van kwel);
- c) behoud en herstel van cultuurhistorie en archeologie.

Maak voor zover relevant voor de plan- en besluit-m.e.r. onderscheid in de volgende schaalniveaus:

- gehele beekdal of stroomgebied;
- functioneel samenhangende beekelementen (bijvoorbeeld bovenloop en benedenloop). Mogelijk kunnen de wagons, zoals genoemd in de Startnotities, hiervoor als uitgangspunt dienen;
- perceelsniveau.

Het is wenselijk om de doelen zo te beschrijven dat ze in twee stadia in het planvormingsproces een rol kunnen vervullen:

- bij de afbakening van te beschrijven alternatieven en het verhelderen waarom andere oplossingsrichtingen buiten beschouwing worden gelaten;
- bij de rangschikking van alternatieven op doelbereik (effectiviteit).

Nadat deze uitwerking heeft plaatsgevonden, als belangrijkste basis voor het plan-MER, zal duidelijk worden hoe de verschillende ontgrondingen – de besluit-m.e.r. fase – zich tot het grotere geheel verhouden.

4.2 Beleidskader

In beide notities wordt het relevante beleidskader helder weergegeven. In het MER dient aandacht besteed te worden aan de vraag welke consequenties dit initiatief zal hebben voor de EHS en Natura 2000-gebieden. Hanteer daarbij het voorgeschreven afwegingskader.

Heeft er een Watertoets plaatsgevonden? Zo ja, wat zijn de uitkomsten daarvan. Zo nee, wanneer zal die plaatsvinden en kunnen de uitkomsten alsnog in het MER worden meegenomen?

5. VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN

5.1 Algemeen

Beschrijf de voorgenomen activiteit op zowel plan-m.e.r. niveau, als op besluit-m.e.r. niveau. Breng dit onderscheid helder aan.

5.2 Alternatieven

Zowel voor de planvorming als ook voor de ontgrondingen (locaties, omvang qua oppervlakte, omvang qua diepte) dient aangegeven te worden welke alternatieven allemaal in beeld zijn (geweest).

5.3 Referentie

Aangezien de planvorming in 1998 is gestart, dient dat tijdstip en de toenmalige milieuomstandigheden als referentie genomen te worden voor dit initiatief. Voor zover dat redelijkerwijs mogelijk is.

5.4 Meest milieuvriendelijk alternatief

Het meest milieuvriendelijke alternatief (mma) moet alleen worden uitgewerkt voor wat betreft het besluit-m.e.r. onderdeel (de ontgrondingen) en het mma moet:

- uitgaan van de beste bestaande mogelijkheden ter bescherming en/of verbetering van het milieu;
- binnen de competentie van de initiatiefnemer liggen.

Het valt te overwegen om ook een mma te maken voor het plan-m.e.r. onderdeel, waarbij de meest effectieve strategie (met welke maatregelen worden alle voorgenomen doelen volledig of optimaal gerealiseerd?) als mma kan dienen. Mogelijk dat het besluit-m.e.r. mma vervolgens ook logisch voortvloeit uit het plan-m.e.r. mma.

Het is belangrijk om doelgericht een mma te ontwikkelen. Dit vraagt een open en creatieve houding. Wij adviseren om in dit ontwikkelproces vooral aandacht te besteden aan:

- verschralingstrategie in afzonderlijke landschapszones (bijvoorbeeld kwel- en infiltratiezone), ontgroning versus reguliere verschraling (maaien en afvoeren) of uitmijnen;
- evaluatie van het concept geomorfologische (bijvoorbeeld vrije meandering met daarmee gepaard gaande erosie en sedimentatie) en hydrologische uitgangspunten en zo mogelijke bijstelling;
- evaluatie van het cultuurhistorisch concept;
- maatregelen om de kwaliteit van het oppervlaktewater in de Ruiten A te verbeteren (in relatie met aanvoer gebiedsvreemd water in droge perioden);
- mogelijke combinaties tussen extra ruimte voor waterberging en ontwikkeling van daaraan aangepaste natuurdoeltypen;
- de vraag welke natuur waar in het stroomgebied het beste kan worden gerealiseerd (locatiekeuze voor verschillende natuurdoeltypen).

Het verwachte draagvlak of een eerder vastgelegd budget mogen geen argumenten zijn om oplossingsrichtingen met belangrijke milieuvoordelen buiten beschouwing te laten bij de ontwikkeling van een mma. Het mma moet echter wel realistisch zijn.

6. MILIEUASPECTEN

De belangrijkste milieuaspecten betreffen de effecten op bodem en water, op natuur en op cultuurhistorie. In het MER dienen deze milieuaspecten te worden uitgewerkt op twee niveaus:

- plan-m.e.r. (welke strategische keuzes zijn er gemaakt, die van invloed zijn op deze drie aspecten?);
- besluit-m.e.r. (wat zijn de concrete gevolgen voor deze drie milieuaspecten, vanwege de ontgrondingen?).

6.1 Bodem en water

Uitgangspunt bij dit initiatief is een tweetal concepten:

- vrije meandering;
- Westerwoldse A is een vroegere oude stroomtak van de Eems.

Deze beide concepten bepalen de richting van de te treffen herstelwerkzaamheden. Echter, er bestaat de kans dat door deze beperkte insteek structuren verloren zullen gaan waarop men niet is bedacht. Het is tevens de vraag of het concept van vrije meandering wel overeenstemt met de werkelijkheid¹. Dit vraagt derhalve om een nadere beschouwing van de uitgangspunten. Mede gezien de onzekerheid omtrent de geologische ontstaansgeschiedenis van het gebied is een zekere alertheid nodig bij het herstel van geomorfologische structuren in het gebied. Bijzondere aandacht dient uit te gaan naar structuren die mogelijk vanuit een ander concept kunnen worden verklaard². Anders bestaat het risico van onbedoeld verlies.

¹ Vrije meandering op niveau Westerwoldse A. Dit is een concept dat niet gestoeld lijkt op de werkelijk situatie in laaglandbeken. Reeds Kuenen (1945) (De Drentsche Riviertjes en het Meandervraagstuk Geologische Mijnbouwkundig Genootschap Deel XIV), oud directeur van het vroegere Geologische Instituut van de RUG, doet hieraan onderzoek met de werkhypothese dat vrije meandering door sedimentatie en erosie over een periode van 20 jaar moet leiden tot verleggingen in het meanderpatroon. Hij constateert echter dat verleggingen niet of nauwelijks optreden en weerlegt daarmee impliciet de theorie van vrije meandering in het type laaglandbeek als de Drentsche A en Westerwoldse A (het gaat hier dan met name om boven en middenlopen met een beperkte stroomsnelheid). Het is zelfs zo dat op basis een vergelijking van huidige meandering in de Drentsche A en de meandering op oude topografische kaarten het patroon over 160 jaar niet wezenlijk verandert en er geen verleggingen voordoen. Daarbij in beschouwing genomen dat meandering vaak afwisselt met rechte beekdelen over grotere lengte, en dat beken vaak op de dalflank liggen en dus op de hoogste delen van het dal (trouwens ook de Westerwoldse A waar te nemen), dan ligt de conclusie voor de hand dat het concept van vrije meandering niet overeenstemt met de werkelijkheid of in ieder geval nuance behoeft. Dat kan derhalve gevolgen hebben voor de hydrologische uitgangspunten voor beekherstel, doordat minder hoge eisen hoeven worden gesteld aan de doorstroming en eventuele aanvoer van gebiedsvreemd water.

² In de voorstudies wordt weinig aandacht besteed aan voormalig bevoeiingsystemen. In recente studies o.m. door Baaijens, wordt steeds aannemelijker gemaakt dat in Pleistocene beekdalen, als wijze van bemesting, werd bevoeid. Ook cultuurhistorici in Nederland besteden steeds meer aandacht aan dit historisch fenomeen en ook wordt het gebruikt als beheermaatregel bij natuurontwikkeling. Van uit flora en vegetatie geeft het voorkomen van overstroming indicerende soorten als Draadrus (*Juncus filiformis*), Blaaszegge (*Carex versicaria*) en andere Grote zeggen aan dat inundaties voor de Westerwoldse A kenmerkend zijn geweest. De soorten geven ook aan dat inundaties met een verhoudingsgewijs betrekkelijk basenarm watertype plaatsvonden. Ook een historische beschrijving van het gebied (Muntinga, J.E. 1945: Het landschap van Westerwolde: Dissertatie LH Wageningen) geeft aan dat inundaties in het verleden veel optraden en dat door de tijd verandering optrad in de intensiteit daarvan. Muntinga beschrijft vooral de waterhuishouding van Westerwolde in een periode dat het gebied veel wateroverlast heeft en die voortkomt uit de verveningen. In zijn dissertatie wordt ook verwezen naar het archief

Beschrijf de voorgenomen veranderingen in (grond)waterpeilen en welke effecten kunnen ontstaan op naastgelegen gronden. Beschrijf de mogelijkheden die er zijn om de waterkwaliteit te verbeteren. Beschrijf de huidige bodemkwaliteit.

Beschrijf op welke wijze er een gesloten grondbalans gerealiseerd zal worden. Bij het opstellen van de grondbalans dient aandacht besteed te worden aan eventuele tussentijdse depots en de mogelijke overlast en veiligheidsaspecten hiervan. Ook het in kaart brengen van de milieukundige bodemkwaliteit dient in het MER te gebeuren. Het is van belang om te weten of en in welke mate er met grond geschoven kan worden. Indien grond moet worden aan- of afgevoerd zullen de transportmiddelen en aan- en/of afvoerroutes in het MER moeten worden beschreven, inclusief de consequenties voor de omgeving. De effecten op bodem en water dienen zoveel mogelijk gekwantificeerd te worden. Daarnaast dienen deze uitgesplitst te worden naar deelaspecten: grondwaterstand, oppervlaktewaterpeil, peilfluctuaties, (grond)waterkwaliteit en kwel/wegzijing.

In het MER dient een hydro-ecologische analyse te worden opgenomen. Hiertoe hebben al studies plaatsgevonden.

De ecologische analyse van historische en actuele verspreiding van indicatorsoorten en plantengemeenschappen voor het gehele stroomgebied³ zou daarbij, voor zover mogelijk, meer uitgelicht kunnen worden.

6.2 Natuur

Het MER moet beschrijven welke natuurdoeltypen er moeten komen – per deelgebied – en beschrijven welke abiotische omstandigheden daarvoor gecreëerd moeten worden. Maak een helder afwegingskader⁴. Belangrijke vraag die in dit MER beantwoord dient te worden luidt: is het middel van ontgrondingen het meest effectieve middel om de natuurdoelen te bereiken? Of zijn er ook andere (en meer effectieve) middelen om de natuurdoelen te bereiken (zie paragraaf 4.4)? Hierbij kan een alternatievenafweging plaatsvinden.

Voor wat betreft de te treffen maatregelen, dient aangegeven te worden welke gevolgen deze allemaal kunnen hebben voor de natuur. Beschrijf zowel de negatieve, maar ook de positieve gevolgen voor de natuur.

van het Tienkarspelenzijlvest waarin staat vermeld dat vroeger (voor de verveningen) elk dorp zijn stuwving of kniepe had. Dit is een fenomeen die direct wijst naar menselijke beïnvloeding van de waterhuishouding en zoals we uit andere streken weten op bevoeiing. Ook structuren en patronen op de historische topografische kaart van Westerwolde (ca 1850 en 1900) geven aanwijzingen dat de inundaties door de mens werden gereguleerd en er dus werd bevoeid. Voorbeelden daarvan zijn dat de beek zich met de stroom mee op meerdere plaatsen splitst, dat de beek op meerdere plaatsen op de dalflank ligt, dat er toponiemen voorkomen die wijzen op de aanwezigheid van historische stuwen, opeidingen zijn te zien en er aanwijzingen zijn voor spaarbekkens. Aangezien met de bevoeiingssystemen cultuurhistorische waarden gemoeid zijn, en bevoeiing een rol kan spelen bij natuurontwikkeling, past hier een nadere analyse hoe en in welke mate bevoeiing in het plangebied heeft plaatsgevonden. Zonder zo'n analyse loopt men het risico dat structuren die met dit type landgebruik samenhangen door herstelmaatregelen onbewust verloren gaan.

Ook bij het gehanteerde concept die uitgaat van een vroegere stroomtak van de Eems en daarmee een verklaring vormt voor de dubbele meandering in het gebied, kunnen vraagtekens worden gezet. Uit een recent overzichtswerk van de geologie van Nederland valt deze opvatting bijvoorbeeld niet af te leiden (Mulder et al. 2003. De ondergrond van Nederland. Wolters-Noordhoff, Groningen).

³ Deze kunnen mogelijk een meer gedetailleerd inzicht geven in de vroegere waterhuishouding, bijvoorbeeld waar en met welke intensiteit en welke waterkwaliteit inundaties zijn opgetreden en welke kwelstromen voorkomen/ -kwamen. Zo'n ecologische analyse zou kunnen bijdragen aan een scherpere en nog meer op het gebied en deelgebieden afgestemde formulering van hydrologische randvoorwaarden voor natuurherstel.

⁴ Hoe bepaal je later in welke mate het doel is bereikt? Mogelijk kan de Waternood-benadering helpen om de doelrealisatie vast te stellen.

Houd daarbij rekening met het wettelijke kader (Nb-wet, EHS, Ffw). Voor welke bijzondere soorten of habitats treden er (positieve en/of negatieve) gevolgen op?

6.3 Cultuurhistorie

In het MER moet worden beschreven welke concrete doelen ten aanzien van cultuurhistorie gelden (behoud en herstel) en op welke wijze deze gerealiseerd zullen worden.

Het MER moet bij de voorgenomen ontgrondingen aangeven of en in welke mate deze cultuurhistorische gevolgen kunnen veroorzaken. Indien cultuurhistorische gevolgen bij de ontgrondingen aan de orde zijn dient aangegeven te worden hoe de locatieafwegingen hebben plaatsgevonden.

7. OVERIGE ONDERDELEN

Voor de onderdelen “vergelijking van alternatieven”, “leemten in milieu-informatie” en “samenvatting van het MER” hebben wij geen aanbevelingen naast de wettelijke voorschriften.

Aangezien dit initiatief onderdeel uitmaakt van evaluerende planvorming, vindt er reeds in het MER een evaluatie plaats. Maar ook naderhand valt te overwegen om een evaluatie uit te voeren.

Wij adviseren om in het MER goed kaartmateriaal te presenteren.

BIJLAGEN

bij de richtlijnen voor het milieueffectrapport voor de
Ontwikkeling Ecologische Hoofdstructuur Westerwolde

(bijlagen 1 t/m 3)

BIJLAGE 1

Brief d.d. 15 november 2008 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen

provincie
groningen

bezoekadres: St. Jansstraat 4

postadres: Postbus 610
9700 AP
Groningen

algemeen telefoonnr: 050 316 49 11

faxnr: 050 316 46 32

Commissie voor de m.e.r.
Postbus 2345
3500 GH UTRECHT

Datum : 15 november 2007
Briefnummer : 2007- 46141 j, MTZ
Zaaknummer : 64038
Behandeld door : E.P. Pol
Telefoonnummer : (050) 3164549
Bijlage : 11
Onderwerp : m.e.r. procedure EHS Westerwolde

Geachte heer/mevrouw,

In het kader van de realisatie van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) Westerwolde zal het beekdal van de Ruiten Aa in de komende jaren opnieuw worden ingericht. Daarbij wordt een deel van het oude kleinschalige beekdallandschap hersteld en worden er nieuwe natuurgebieden gecreëerd.

In het kader van deze ontwikkeling worden, in verschillende deelprojecten in dit gebied, ontgrondingen uitgevoerd. Alvorens de benodigde ontgrondingenvergunningen kunnen worden verleend moeten de effecten op het milieu van de voorgenomen activiteit worden onderzocht en worden gerapporteerd in een milieueffectrapport (MER); hierna het *projectMER* genoemd.

Deze ontwikkeling wordt tevens planologisch geregeld in de door de gemeenten Bellingwedde, Stadskanaal en Vlagtwedde vast te stellen bestemmingsplannenbuitengebied. Hiervoor wordt een zogeheten *planMER* opgesteld.

Het op te stellen projectMER en het planMER zullen worden geïntegreerd tot één rapport.

De procedure tot dit document neemt nu een aanvang met het uitbrengen van de *Startnotitie-projectMER* waarin een globale aanduiding van de aard en de gevolgen voor het milieu is gegeven, en de "*Notitie Reikwijdte en Detailniveau/planMER ontwikkeling Ecologische Hoofdstructuur Westerwolde*" waarin wordt beschreven op welke wijze en op welk detailniveau de milieueffecten en mogelijke alternatieven in het planMER beoordeeld gaan worden. Gedeputeerde Staten van de provincie Groningen coördineren de procedure.

Bijgaand zenden wij, in vijfvoud, deze beide documenten.

Met de publicatie van het voornemen 17 november 2007 in het Dagblad van het Noorden neemt de procedure in het kader van de milieueffectrapportage een aanvang.

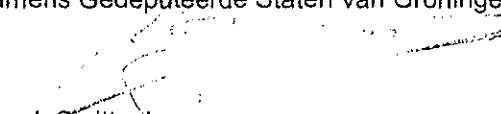
M I L I E U T O E Z I C H T

Een ieder wordt in de gelegenheid gesteld schriftelijk opmerkingen te maken over de inhoud van de vast te stellen richtlijnen, op verzoek ook mondeling. De startnotitie en de "Notitie Reikwijdte en Detailniveau" wordt van 19 november 2007 tot en met 31 december 2007 ter visie gelegd. Een exemplaar van de kennisgeving is bijgevoegd.

Wij zien uw advies over de op te stellen richtlijnen graag uiterlijk 19 januari 2008 tegemoet.

Hoogachtend,

namens Gedeputeerde Staten van Groningen

Ing. J. Smittenberg,
Hoofd van de afdeling Milieutoezicht

BIJLAGE 2

Kennisgeving van de Startnotitie-project MER en de Notitie Reikwijdte en Detailniveau/plan-MER in het Dagblad van het Noorden, editie Oost van 17 november 2007.

provincie
groningen

bezoekadres: St. Jansstraat 4

postadres: Postbus 610
9700 AP
Groningen

algemeen telefoonnr: 050 316 49 11

faxnr.: 050 316 46 32 KENNISGEVING

www.provinciegroningen.nl
info@provinciegroningen.nl

M I L I E U T O E Z I C H T

**Projectontwikkeling Ecologische Hoofdstructuur Westerwolde, herinrichting beekdal Ruiten Aa.
Startnotitie MER (milieueffectrapportage) en Notitie Reikwijdte en Detailniveau.**

In het kader van de realisatie van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) Westerwolde, zal het beekdal van de Ruiten Aa in de komende jaren, tot 2018, opnieuw worden ingericht. Een deel van het oude kleinschalige beekdallandschap wordt daarbij hersteld en er worden nieuwe natuurgebieden gecreëerd.

In het kader van deze ontwikkeling worden in dit gebied, in verschillende deelprojecten, ontgrondingen uitgevoerd. Alvorens de benodigde ontgrondingenvergunningen kunnen worden verleend moeten de effecten op het milieu van de voorgenomen activiteit worden onderzocht en worden gerapporteerd in een milieueffectrapport (MER); hierna het projectMER genoemd.

Deze ontwikkeling wordt tevens planologisch geregeld in de vast te stellen bestemmingsplannen-buitengebied van de gemeenten Bellingwedde, Stadskanaal en Vlagtwedde. Hiervoor wordt een zogeheten PlanMER opgesteld.

Het op te stellen projectMER en het planMER zullen worden geïntegreerd tot één rapport.

De procedure tot dit document neemt nu een aanvang met het uitbrengen van de *Startnotitie-projectMER* waarin een globale aanduiding van de aard en de gevolgen voor het milieu is gegeven en de *"Notitie Reikwijdte en Detailniveau/plan MER ontwikkeling Ecologische Hoofdstructuur Westerwolde,"* waarin wordt beschreven op welke wijze en op welk detailniveau de milieueffecten en mogelijke alternatieven in het planMER beoordeeld gaan worden.

Gedeputeerde Staten van de provincie Groningen coördineren de procedure.

Procedure

Met deze bekendmaking van de startnotitie en de Notitie Reikwijdte en Detailniveau neemt de wettelijke m.e.r.-procedure een aanvang. Voordat het MER kan worden opgesteld dienen Gedeputeerde Staten van Groningen en de genoemde gemeenten de richtlijnen vast te stellen waaraan de inhoud van de MERren moet voldoen. Ten behoeve van het opstellen van deze richtlijnen is inspraak mogelijk.

Terinzagelegging

De startnotitie alsmede de "Notitie Reikwijdte en Detailniveau" ligt van 19 november 2007 tot en met 31 december 2007 tijdens kantooruren ter inzage :

- in het gemeentehuis van de Gemeente Bellingwedde, en buiten kantooruren alleen na telefonische afspraak (0597 - 537100);
- in het gemeentehuis van de Gemeente Vlagtwedde, en buiten kantooruren alleen na telefonische afspraak (0599 - 320208);

- c. in het gemeentehuis van de Gemeente Stadskanaal (m.u.v. de vrijdagmiddag; dan is het gemeentehuis gesloten) en buiten kantoor tijden tevens op donderdag tot 19.30 uur in het Publieksbureau;
- d. in de Mediatheek van het provinciehuis te Groningen, Sint Jansstraat 4 te Groningen.

Inspraak

Opmerkingen met betrekking tot de te geven richtlijnen kunnen tot en met 31 december 2007 door een ieder schriftelijk worden ingediend bij de Gedeputeerde Staten van de provincie Groningen, p/a Afdeling Milieutoezicht, Postbus 610, 9700 AP Groningen. Op verzoek kan dit ook mondeling. Daarvoor dient u een afspraak te maken via het onderstaande telefoonnummer.

Inlichtingen

Voor nadere informatie kunt u zich wenden tot de heer H. Roelofs, (m.e.r. coördinator), tel. 050-3164712.

BIJLAGE 3

Lijst van inspraakreacties en adviezen

1. Rijksdienst voor archeologie, cultuurlandschap en monumenten, Amersfoort
2. Land- en Tuinbouw Organisatie Noord, Drachten